

Joulutervehdys Ranta-Pihlajasta!



Minulta kysyttiin, voisinko kirjoittaa tulevaan joululehteen tarinaani ja esitellä samalla Yhteinen Ähtärinjärvi -yhdistystä, jonka hallituksessa olen toiminut kesäkuusta 2024 lähtien. Lupasin, ja aloin muistella lapsuuteni kesä Ähtärinjärven rannalla.

Kesämökkimme oli pieni ja hämärä, mutta silti niin kodikas ja rakas, enkä muista, että koskaan olisi ahtaudesta tai sähköön ja veden puuttumisesta koitunut mitään ongelmaa.

Muistoissa päällimmäisenä ovat sauna ja uiminen. Aika kenties kultaa muistot, mutta minusta tuntuu, että aurinko paistoi aina. Muistan savusaunan tuoksun ja sen tunteen, kun kuumasta saunasta sai pulahtaa raikkaaseen veteen uimaan, vesi oli kirkasta ja pohjahiekka silkkisen pehmeää. Vedessä temmellettiin niin kauan, että huulet sinersivät ja sormet olivat nihkeän ryppyiset. Sitten lämmiteltiin saunassa hetken aikaa, jonka jälkeen juostiin uudelleen järveen.

Muistan soutuveneellä tehdyt onkiretket ja sen jännityksen, miltä tuntui, kun lähikaislikossa oleva katiska käytiin tarkistamassa. Joskus katiskasta saatiin lapsen silmissä jättiläiseltä näyttävä hauki, joskus taas pikkukaloja, joita sitten innokkaasti kiikutettiin naapuritalon kissoille.

Vuosia kului, mutta rakkaus mökkeilyyn ja järvenrantaelämään säilyi, ja jopa kasvoi entisestään.

Kun 1990-luvun puolivälissä aloin työskennellä maailmanmerillä, huomasin entistä vahvemmin veden ja sen puhtauden merkityksen. Nähdessäni Itämeren ja maailman valtamerien tilan huononemisen omin silmin, muistin kuinka puhdasta ja kirkasta vetemme suomalaisissa järvissä onkaan. Meksikonlahdella näin jätelauttoja, jotka ajelehtivat saasteista likaisen veden pinnalla ja Afrikassa näin rantoja, jotka lainehtivat roskista ja jätteistä. Tuolloin mietin, kuinka upeaa on, että oma järvemme ja sen rannat ovat puhtaita ja vesi kirkasta.

Kaikki oli ennen paremmin, sanotaan, mutta ehkä asia ei ihan niin olekaan. Huoli vesiemme tilasta on kasvanut, koska tietoisuus on lisääntynyt. Me suomalaiset luontokansana ymmärrämme, että järvet eivät ole kaatopaikkoja, ja tästä syystä rantamme ovat roskattomia ja silminnähten siistejä. Tiedämme,

että voimme huolehtia järviemme tilasta käyttämällä ranta-saunoilla saunoessamme vain biohajoavia pesuaineita ja retkeillessämme imeytämme tiskivedet maahan, emmekä kaada niitä suoraan järveen.

Mutta huomaammeko hitaasti tapahtuvan muutoksen? Tiedämmekö valumavesien mukana tulevien ravinteiden vaikutukset? Ymmärrämmekö, että juuri ne rehevöittävät järviämme ja aiheuttavat sen, että esimerkiksi sinilevää esiintyy vuosi vuodelta enemmän ja enemmän? Tiedämmekö, kuinka suuri puhdistava vaikutus kosteikoilla on?

Kiinteän maa-aineksen kerrostuminen järven pohjaan aiheuttaa järvien rehevöitymistä ja umpeenkasvua, sekä virtavesissä jopa liettää kalojen kutupaikkoja. Kosteikot toimivat luonnon omina suodattimina. Kun kosteikkojen laskevan valumaveden virtaus hidastuu, siinä oleva ravinteita ja metalleja sisältävä maa-aines laskeutuu kosteikon pohjalle. Erilaisten vesikasvien pinnalla elävät mikroskooppiset pienet eliöt nappaavat ravinteet käyttöönsä ja näin ollen vähentävät ravinteiden kulkeutumista järviimme. Samalla kun kosteikot suodattavat vettä, toimivat ne myös hyvinä pesimäpaikkoina rantojemme kahlaajille ja muille vesilinnuille.

Yhteinen Ähtärinjärvi ry on yleishyödyllinen, voittoa tavoittelematon vesienhoitoyhdistys. Yhdistyksen tavoitteena on toimia Ähtärinjärven hyväksi, jotta järven virkistysarvo säilyy myös tuleville sukupolville. Yhdistys kartoittaa ja seuraa vesistön tilaan vaikuttavia tekijöitä järveä ympäröivillä valuma-alueilla ja antaa niistä lausuntoja. Se myös organisoii ja toteuttaa vesistöjen kunnostukseen liittyviä hankkeita yhteistyössä tutkijoiden, viranomaisten sekä maa- ja vesialueiden omistajien kanssa.

Yhdistyksen kaikki toiminta tapahtuu vapaaehtoisvoimin, eikä hallituksen jäsenille makseta työstään kokous- tai muita

palkkioita. Kosteikko- ja muut suojeluhankkeet rahoitetaan eri tahoilta haettavilla hankerahoituksilla, joten mitä enemmän jäseniä yhdistyksessä on, sitä vahvemmat mahdollisuudet rahoituksia on saada.

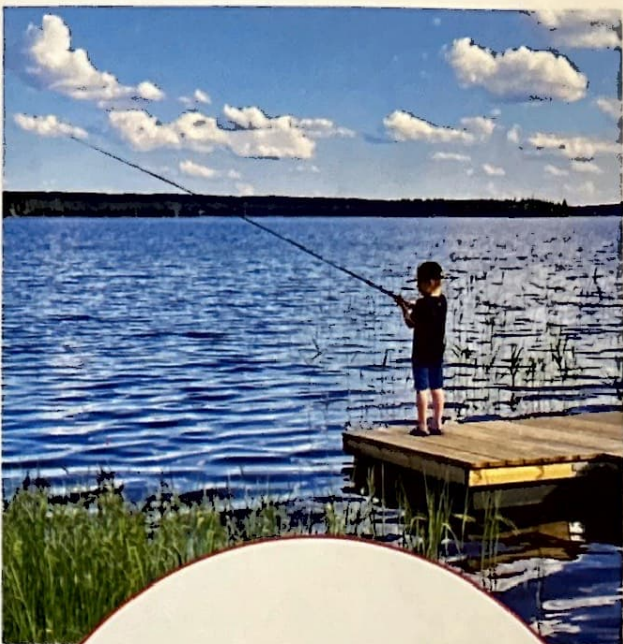
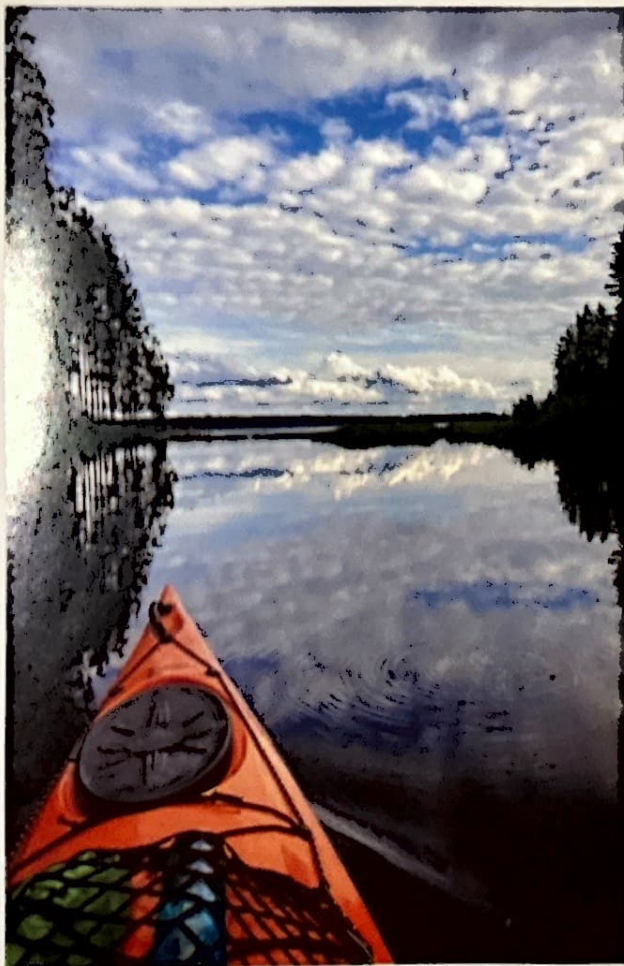
Yhdistyksen seitsemän toimintavuoden aikana on rakennettu kuusi uutta kosteikkoa ja uusien hankkeiden mahdollisuuksia kartoitetaan jatkuvasti. Yhdistys on myös tuottanut "Opas järkevään järvenkäyttöön" -lehtisen, jonka voi ladata yhdistyksen nettisivuilta. Opas on myös saatavilla painettuna versiona maksutta muun muassa tämän tekstin kirjoittajalta ja muilta yhdistyksen hallituksen jäseniltä.

Rakennutin noin vuosi sitten lapsuuteni kesämökin paikalle Ruuden mökin, ja olen nyt päässyt nauttimaan järvenrantaelämästä "uusin silmin". Mökkini on talviasuttava, joten nyt ensimmäistä kertaa sain kokea myös talvimökkeilyn ilon ja erillaisuuden. Uudella mökilläni on kaikki mukavuudet, käyttövesi tulee putkia pitkin ja sähköä riittää, mutta silti jokin vanha ja muistoistani esiin nouseva mökkitunnelma on edelleen läsnä.

Tätä tekstiä kirjoittaessani ulkona vihmoo kylmä syystuuli ja lämpimät kesäpäivät ovat enää kuin muisto vain. Talven tulen aion hyödyntää järveämme ulkoilemalla jäällä, ehkä jopa kokeilen talvikalastusta.

Kun kevät koittaa, ja jäät sulavat, kaivan kajakkini esiin ja pääsen jälleen nauttimaan melonnan minulle tuomasta onnellisuuden tunteesta. Pidetäänhän yhdessä huoli siitä, että omilla toimillamme edesautamme järven tilaa ja sitä kautta säilytämme sen puhtaana myös tuleville sukupolville.

Liisa Pihlaja



Yhteinen Ähtärinjärvi ry

Yhdistyksen jäsenmaksu on 25 € vuodessa, ja mukaan toimintaan pääsee yhdistyksen nettisivuilta löytyvän ohjeen mukaisesti tai soittamalla jollekulle hallituksen jäsenistä.

Hallituksen jäsenten yhteystiedot löytyvät sivustolta www.yhteinahtarinjarvi.fi

Yhdistyksen toimintaa pääset myös seuraamaan Facebookissa (Yhteinen Ähtärinjärvi) ja Instagramissa (yhteinahtarinjarvi).